

TOMAS DÖMSTEDT

SIDAN 1

Minifakta om dinosaurier

Lärarmaterial

VAD HANDLAR BOKEN OM?

I boken presenteras dinosaurierna, som levde på jorden för flera miljoner år sedan. Det fanns många olika sorters dinosaurier: stora och små, köttätare och växtätare. Alla har säkert hört talas om den farliga Tyrannosaurus Rex. Ordet dinosaurie betyder "fruktansvärd odla", vilket ju verkar stämma in på T-Rex.

LGR 11 CENTRALT INNEHÅLL SOM TRÄNAS

- Lässtrategier för att förstå och tolka texter samt för att anpassa läsningen efter textens form och innehåll. (SV åk 1–3)
- Strategier för att skriva olika typer av texter med anpassning till deras typiska uppbyggnad och språkliga drag. Skapande av texter där ord och bild samspelar, såväl med som utan digitala verktyg. (SV åk 1–3)
- Att lyssna och återberätta i olika samtalssituationer. (SV åk 1–3)
- Framställning av berättande bilder, till exempel sagobilder. (BL åk 1–3)

ELEVERNA TRÄNAR FÖLJANDE FÖRMÅGOR

- Formulera sig och kommunicera i tal och skrift.
- Läs och analysera skönlitteratur och andra texter för olika syften.
- Anpassa språket efter olika syften, mottagare och sammanhang.
- Kommunicera med bilder för att uttrycka budskap.

LGRS 11 CENTRALT INNEHÅLL SOM TRÄNAS

- Lässtrategier för att avkoda och förstå ord och elevnära texter. (SV åk 1–3)
- Kommunikation för olika syften. Lyssna, svara, fråga, berätta samt uttrycka önskemål och känslor. (SV åk 1–3)
- Strategier för att skriva olika typer av texter, till exempel meddelanden. (SV åk 1–3)
- Framställning av berättande bilder, till exempel sagobilder. (BL åk 1–3)

ELEVERNA TRÄNAR FÖLJANDE FÖRMÅGOR

- Tala och samtala i olika sammanhang.
- Läs, förstå och reflektera över texter.
- Skriva texter för olika syften och mottagare.
- Skapa bilder med olika verktyg, tekniker och material.

ORD ATT FÖRKLARA

kammar

utväxter

kråka

arter

djungel

öken

rester

spår

sot

gaser

STAFETTEN

Stafetten är en kooperativ övning, där eleverna får träna att återge vad de har lärt sig.

Sätt upp stora ark på några ställen i klassrummet. Dela upp eleverna i smågrupper och placera ut dem vid arken.

Elevernas uppgift blir att skriva vad de har lärt sig efter att ha läst boken.

Den som står först i ledet börjar med att skriva en sak hen har lärt sig. Sedan lämnar hen över pennan till eleven bakom osv. Om en elev får pennan och inte kommer på något att skriva just då, lämnar hen pennan vidare till nästa person.

Känn själv efter hur lång tid som är lagom för övningen, men räkna med cirka 10–15 minuter.

När övningen är färdig får varje grupp presentera vad de har skrivit.

FRÅGA, FRÅGA, BYT

Fråga, fråga byt är också en kooperativ övning där man tränar språk och kunskaper. Kopiera ordkorten på nästa sida med ord som alla finns i boken.

Varje elev får ett ordkort. Eleverna ska sedan mingla runt i klassrummet. När de träffar en annan elev som är ledig är det dags att använda sitt ord. Man förklarar sitt ord och vad man kan berätta om det, med koppling till boken. Den andra eleven gör samma sak och när båda har berättat byter man ordkort. Sedan minglar man vidare tills man träffar en ny person och upprepar då övningen.

spår	miljoner	Tyrannosaurus Rex	fjädrar
horn	flyga	kött	växter
bakben	vandrade	vatten	asteroid
ägg	"fruktansvärda ödlor"	30 år	sorter

PRESENTATION

Eleverna ska hitta på en egen sorts dinosaurie och göra en presentation. Presentationen ska innehålla:

- Namn – Vilken sorts dinosaurie?
- Storlek – liten, stor?
- Utseende – ben, horn, vingar, fjädrar, färg?
- Boende – havet, träd, strand, grotta?
- Föda – kött, växter?
- Egenskaper – kan flyga, skrämmande, lugn, kan simma?

Presentationen kan redovisas i form av en text eller som en film (till exempel iMovie).

Bilduppgift

Som komplement till sin presentation ska eleverna skapa sin dinosaurie. Dinosaurien ska målas på ett tjockare A3-papper eller på kartong. Den kan smyckas med till exempel ...

- fjädrar
- glitter
- pärlor
- stenar
- silkespapper
- olika färgpapper.

Häng upp elevernas alster på skolan som en utställning.

Redovisning med checklista

Eleverna ska redovisa sina presentationer för en annan elev eller i smågrupper. När eleverna redovisar ska den/de som lyssnar fylla i checklisten och ge feedback.

Checklista

Namn: _____

Kryssa i det som finns med i presentationen. Skriv annars vad som saknas. Avsluta med en kommentar om vad du tyckte om presentationen och varför.

namn	☐	_____
storlek	☐	_____
utseende	☐	_____
boende	☐	_____
föda	☐	_____
egenskaper	☐	_____
stor bokstav/punkt	☐	_____

Kommentar till författaren:

SPRINGDIKTAMEN

Här är ett utdrag ur boken *Minifakta om dinosaurier*. Skriv ut texten och sätt upp den på en dörr eller vägg utanför klassrummet. Dela sedan in eleverna i par eller smågrupper, beroende på hur många ni är.

Elevernas uppgift är att på begränsad tid försöka skriva ner texten precis som den är. Endast en gruppmedlem i taget får springa ut. Eleverna ska läsa och memorera någon rad och sedan springa in och återge den för eleven/eleverna i sin grupp. När tiden är ute går ni igenom allas texter och ser vilken grupp som har flest korrekta meningar. Det är meningsbyggnaden som är viktig här, inte stavningen. Övningen tränar läsning, minnet, samarbete och fokusering.

Stora och små

Dinosaurierna var mycket olika.
Många hade fjädrar eller päls.
En del hade kammar, horn eller andra konstiga utväxter på huvudet. Vissa gick på två ben.

Många dinosaurier var enormt stora.
Mycket större än djuren som finns idag.
Och jämfört med en människa skulle en Tyrannosaurus Rex vara så här stor:

FACIT

Läsförståelse

Frågor på raden (Du hittar svaret på raden, direkt i texten.)

1. När levde de första dinosaurierna?
De levde för 230 miljoner år sedan.
1. Var levde Tyrannosaurus Rex?
Den levde i Nordamerika.
2. Vad åt dinosaurierna?
Vissa dinosaurier åt kött och andra levde på växter.
3. Hur lång kunde en Plateosaurus bli?
Den kunde bli 10 meter lång.
4. Vilket djur fångade Spinosaurusen?
Den fångade fisk.
5. Vad betyder ordet *dinosaurier*?
Det betyder fruktansvärda ödlor.

Frågor mellan raderna (Du måste tänka efter när du har läst texten. Genom ledtrådar i texten hittar du svaret.)

6. Hur har man kunnat lista ut hur dinosaurierna såg ut?
Man har hittat spår och rester av dinosaurier.
7. Hur såg en Microraptor ut? Beskriv.
Den var ungefär lika stor som en kråka, hade fyra vingar och vägde ett kilo.
8. Hur tror man att det gick till när dinosaurierna dog?
Kanske krockade en asteroid med jorden och det bildades sot och gaser. Sot och gas skymde solen, vilket gjorde att de flesta djur och växter dog.

Analys – Fråga bortom raderna (Fundera och ge ett eget svar.)

9. Hur skulle livet ha sett ut på jorden idag om dinosaurierna fortfarande hade levt?
Eget svar.

Läs och ringa in

1. De första dinosaurierna levde för 230 **miljoner år sedan.** miljarder år sedan. år sedan.
2. Tyrannosaurus Rex är en känd dinosaurie som bodde i Sydamerika. Asien. **Nordamerika.**
3. Många dinosaurier var väldigt stora men det fanns även små dinosaurier. De minsta var som hundar. **fåglar.** nyckelpigor.
4. En del dinosaurier kunde **flyga.** trolla. köra.
5. Vissa dinosaurier, som till exempel Tyrannosaurus Rex, åt kött men andra åt soppa. **växter.** ingenting.
6. Dinosaurierna kunde vandra på stora områden för då satt haven ihop. planeterna ihop. **kontinenterna ihop.**
7. Man vet inte säkert varför dinosaurierna dog. Kanske var det för att jorden träffades av blixtrar. **asteroider.** solar.